

W klasach 4-8 pracujemy z podręcznikami wydawnictw WIKING („Wyspy szczęśliwe”) oraz WSiP („Jutro pójdę w świat” i „Zamieńmy słowo”)

**Wymagania edukacyjne
z języka polskiego
w klasie czwartej szkoły podstawowej**

Ocena	Uczeń:
celująca poziom wykraczający	<ul style="list-style-type: none"> • osiąga sukcesy w szkolnych i pozaszkolnych konkursach polonistycznych, • czyta wybrane w porozumieniu z nauczycielem lektury dodatkowe • redaguje przepis, ogłoszenie, zaproszenie o charakterze metaforycznym, • tworzy własne przykłady przenośni, • pisze opowiadanie twórcze, poprawnie zamieszczając w nim dialog, • tworzy bogate i barwne opisy przedmiotu oraz postaci • gromadzi synonimy zróżnicowane stylistycznie, • używa w swoich wypowiedziach związków frazeologicznych, przysłów i powiedzeń związanych z życiem codziennym, • poprawnie używa przecinka w zdaniu złożonym,
bardzo dobra poziom dopełniający	<ul style="list-style-type: none"> • aktywnie uczestniczy w lekcji, • bierze czynny udział w dyskusji dotyczącej lektury, dyskutuje na temat wartości, • uzasadnia własne opinie, • w wypowiedziach (pisemnych i ustnych) sporadycznie popełnia błędy językowe, • dostosowuje swoją wypowiedź do sytuacji komunikacyjnej, • rozpoznaje intencję nadawcy wypowiedzi (pytanie, prośba, rada, przestroga), • wskazuje elementy świata przedstawionego w utworach literackich, • wskazuje cechy baśni w utworze, • redaguje przepis, ogłoszenie, zaproszenie zawierające wszystkie niezbędne informacje, • hierarchizuje wydarzenia, • posługuje się pojęciami fikcja, fantastyka, realizm, • objaśnia znaczenie przenośni, • redaguje kartkę z pamiętnika/dziennika, list poprawne pod względem formy i treści, pisze charakterystykę postaci, • redaguje twórczy plan ramowy, zachowując jednolitą formę składniową, • wskazuje informacje zawarte w słowniku ortograficznym i słowniku języka polskiego, • wyjaśnia pisownię wyrazów, przywołując poznane zasady ortograficzne, • zna związki frazeologiczne, powiedzenia i przysłowia, związane z życiem codziennym, • posługuje się słownictwem związanym z widowiskiem teatralnym i audycją telewizyjną, • określa rodzaj i aspekt czasownika, • przekształca zdania na równoważniki zdań i równoważniki na zdania, • przekształca zdania pojedyncze na złożone i zdania złożone na pojedyncze,
	<ul style="list-style-type: none"> • w wypowiedziach pisemnych i ustnych popełnia nieliczne błędy językowe, • wskazuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi (autor, narrator, czytelnik, słuchacz), • używa zwrotów grzecznościowych, • zna elementy świata przedstawionego w utworze literackim, • określa przesłanie utworu,

	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje narratora i autora, • dzieli wypowiedź na akapity, • wskazuje strofę, wers, refren, rym, • formułuje epitety, porównania, • wyszukuje w utworze przerośnięcie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, • potrafi zapisać dialog, • redaguje opowiadanie odtwórcze i twórcze, przepis, prosty, poprawny kompozycyjnie opis przedmiotu, postaci, • redaguje plan ramowy, • łączy pary synonimów, • rozpoznaje w tekście związki frazeologiczne, powiedzenia, przysłowia, • szereguje wyrazy w kolejności alfabetycznej po drugiej (i kolejnej) literze, • poprawnie stawia przecinek w zdaniu pojedynczym, • zachowuje poprawność interpunkcyjną przy zapisie dat, • dzieli wyraz na głoski, • gromadzi wyrazy pokrewne, • odmienia rzeczownik przez przypadki i liczby, a przymiotnik przez przypadki, liczby i rodzaje, • wskazuje podmiot, • odróżnia wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące, pytające i wykrzyknikowe, • odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od rozwiniętego, • rozumie problematykę przeczytanych lektur, • recytuje wiersz/fragment prozy, • stara się uzasadniać własne opinie.
<p style="text-align: center;">dostateczna</p> <p style="text-align: center;">poziom</p> <p style="text-align: center;">podstawowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • popełnia w wypowiedzi ustnej lub pisemnej błędy językowe, lecz nie wpływają one na jej zrozumienie, • odróżnia sytuację oficjalną od nieoficjalnej, • odróżnia tekst dramatu od tekstów prozatorskich i poetyckich, • rozumie, czym jest morał, • rozpoznaje baśń, • formułuje życzenia, gratulacje, • redaguje zrozumiałe ogłoszenie, zaproszenie, przepis, • wskazuje najważniejsze wydarzenia w utworze, • wskazuje strofę i wers, • wskazuje epitety, porównania, • rozumie pojęcia przerośnięcia, wyraz dźwiękonaśladowczy, • odróżnia opowiadanie od opisu, • rozpoznaje formę pamiętnika/dziennika, listu, • tworzy wizytówkę, • posługuje się słownikiem ortograficznym i słownikiem języka polskiego, • redaguje odtwórczy plan ramowy, • zna słownictwo związane z widowiskiem teatralnym i audycją telewizyjną, • układa wyrazy w kolejności alfabetycznej po pierwszej literze, • zna zasady dotyczące pisowni wyrazów z ó-u, ż-rz, h-ch, • zna zasady dotyczące pisowni wielkiej i małej litery w nazwach własnych i pospolitych, • zna zasady dotyczące pisowni <i>nie</i> z różnymi częściami mowy (rzeczownikami, przymiotnikami, przysłówkami i czasownikami), • dokonuje poprawnego przeniesienia wyrazu, • stosuje odpowiednie znaki interpunkcyjne na końcu wypowiedzenia, • dzieli wyraz na litery, • tworzy zdrobnienia, • określa czas, osobę i liczbę czasownika,

	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje liczebnik, przysłówek, przyimek, • odróżnia zdanie od równoważnika zdania, • wskazuje orzeczenie, odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego, • czyta lektury, • wyszukuje w tekście potrzebne informacje wyrażone wprost, • dostrzega wartości pozytywne oraz ich przeciwieństwa wpisane w teksty kultury (np. przyjaźń, miłość, rodzina).
<p>dopuszczająca</p> <p>poziom konieczny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia nadawca i odbiorca, • wskazuje w wypowiedziach zwroty grzecznościowe, • odróżnia tekst prozatorski od poetyckiego, • rozpoznaje przepis, ogłoszenie, zaproszenie, • wskazuje autora i bohaterów tekstu, • identyfikuje wydarzenia fikcyjne – fantastyczne i realistyczne, • wskazuje akapit, • wskazuje tytuł tekstu, • wskazuje strofę, • przedstawia pisemnie przebieg wydarzeń, • opisuje przedmiot i postać, podając najważniejsze cechy, • rozpoznaje, porządkuje plan ramowy tekstu, • zna alfabet, • dzieli wyraz na sylaby, odróżnia spółgłoski od samogłosek, • rozpoznaje czasownik, odróżnia bezokolicznik od formy osobowej, rozpoznaje rzeczownik, przymiotnik, • stawia kropkę na końcu zdania, • wskazuje typy wypowiedzeń, • zna treść omawianych lektur, • wygłasza z pamięci wiersz/fragment prozy, • rozumie tekst odczytywany głośno lub cicho.

Wymagania edukacyjne

z języka polskiego

w klasie piątej szkoły podstawowej

Ocena	Uczeń:
<p>celująca</p> <p>poziom wykraczający</p>	<ul style="list-style-type: none"> • osiąga znaczące sukcesy w szkolnych i pozaszkolnych konkursach polonistycznych, • wykonuje zadania dodatkowe, wykraczające poza tematykę omawianą podczas zajęć, • czyta, prezentuje i omawia wybrane w porozumieniu z nauczycielem lektury dodatkowe, • redaguje oryginalne opowiadanie twórcze, poprawnie zamieszczając w nim dialog, • opisuje postać, przedmiot, krajobraz w sposób barwny i bogaty, • tworzy tekst reklamowy o charakterze metaforycznym, • używa w swoich wypowiedziach związków frazeologicznych stałych, przysłów i powiedzeń wykraczających poza omawianą tematykę, • poprawnie używa przecinka w zdaniu złożonym, • wskazuje oboczności w wyrazie pochodnym i podstawie słowotwórczej.
	<ul style="list-style-type: none"> • aktywnie uczestniczy w lekcji,

<p>bardzo dobra</p> <p>poziom</p> <p>dopełniający</p>	<ul style="list-style-type: none"> • w wypowiedziach pisemnych i ustnych sporadycznie popełnia błędy językowe, • dostosowuje swoją wypowiedź do oficjalnej lub nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej oraz celu wypowiedzi, • określa sytuację komunikacyjną, rozumie jej wpływ na kształt wypowiedzi, • odróżnia słownictwo neutralne od nacechowanego emocjonalnie i rozumie ich funkcje, • wskazuje cechy języka mówionego i pisanego, • określa intencję nadawcy wypowiedzi (pytanie, prośba, rada, przestroga), • odróżnia fakty od opinii, • omawia relacje między częściami wypowiedzi, • dostrzega i objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach, • wskazuje cechy mitu, legendy, przypowieści, • objaśnia funkcje dialogu i monologu, • wskazuje cechy reklamy, • posługuje się pojęciami: fikcja, fantastyka, realizm, • charakteryzuje narratora, podmiot liryczny, • objaśnia funkcje narracji pierwszoosobowej i trzecioosobowej, • objaśnia znaczenie przenośni, uosobienia, ożywienia; podaje własne przykłady, • wskazuje wątki poboczne odczytanego utworu, • charakteryzuje komiks jako tekst kultury, przywołując jego charakterystyczne cechy, • redaguje przepis, ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie, instrukcję zawierające wszystkie niezbędne informacje, • poprawnie redaguje kartkę z pamiętnika/dziennika, list, sprawozdanie, • zna zasady spójności formalnej i semantycznej tekstu, stara się je stosować we własnych wypowiedziach, • tworząc wypowiedź pisemną, dokonuje selekcji informacji, • wskazuje informacje zawarte w słowniku wyrazów obcych, słowniku wyrazów bliskoznacznych i słowniku frazeologicznym, • zna związki frazeologiczne stałe, powiedzenia i przysłowia, związane z omawianą tematyką, w szczególności biblizmy i mitologizmy, • podaje przykłady homonimów, • poprawnie zapisuje nosowość w wyrazach obcych i rodzimych, • poprawnie akcentuje czasowniki w czasie przeszłym i trybie przypuszczającym, • wskazuje przyrostki i przedrostki w wyrazach pochodnych, • przy odmianie rzeczownika przez przypadki i liczby wskazuje oboczności w obrębie tematów, • poprawnie posługuje się liczebnikiem zbiorowym, • dzieli zaimki ze względu na zastępowaną część mowy, • poprawnie zapisuje <i>nie</i> z przymiotnikami i przysłówkami, w zależności od stopnia, • poprawnie zapisuje <i>nie</i> z przysłówkami nieodprzymiotnikowymi, • rozpoznaje dopełnienie, • przedstawia zdanie pojedyncze za pomocą schematu graficznego, • poprawnie wskazuje wyrazy służące zespoleniu zdań składowych (spójniki współrzędności) oraz wie, że zdania można łączyć spójnikowo i bezspójnikowo, • dyskutuje na temat zagadnień poruszanych w lekturach, rozmawia o wartościach i ich przeciwieństwach, • uzasadnia własne opinie, • stosuje zasady etykiety językowej, • stosuje w wypowiedziach środki perswazji.
<p>dobra</p>	<ul style="list-style-type: none"> • w wypowiedziach pisemnych i ustnych popełnia nieliczne błędy językowe, • rozumie różnicę między językiem mówionym i pisanym,

<p style="text-align: center;">poziom rozszerzający</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji, • określa sytuację komunikacyjną, • wskazuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi (autor, narrator, podmiot liryczny, czytelnik, słuchacz), • wskazuje elementy świata przedstawionego w utworze literackim, • przedstawia problematykę, przesłanie utworu, określa wątek główny, • dzieli swój tekst na akapity, • wskazuje narratora, podmiot liryczny, • rozpoznaje narrację pierwszoosobową i trzecioosobową, • wskazuje przenośnie, uosobienia, ożywienia, wyrazy dźwiękonaśladowcze, • poprawnie zapisuje dialog, • rozumie funkcje dialogu i monologu, • redaguje poprawny kompozycyjnie opis przedmiotu, postaci, • pisze plan ramowy i szczegółowy, • objaśnia zależność między wydarzeniami w utworze literackim, • tworząc wypowiedź pisemną, stara się dokonywać selekcji informacji, • redaguje proste sprawozdanie, poprawny kompozycyjnie opis krajobrazu, • redaguje krótką notatkę z lektury, • rozumie zasady spójności formalnej i semantycznej tekstu, • wyjaśnia pisownię wyrazów, przywołując poznane zasady ortograficzne, • wskazuje informacje zawarte w słowniku ortograficznym i słowniku języka polskiego, • rozpoznaje w wypowiedziach biblizmy i mitologizmy, • dzieli głoski na: miękkie i twarde, ustne i nosowe, dźwięczne i bezdźwięczne, • poprawnie akcentuje wyrazy pochodzenia obcego zakończone na -ika, -yka , • w parze wyrazów wskazuje wyraz podstawowy i pochodny, • określa tryb, rodzaj i aspekt czasownika, • odmienia rzeczownik przez przypadki i liczby, wskazuje temat i końcówkę, • odmienia przymiotnik przez przypadki, liczby i rodzaje, • zna i stosuje trzy typy stopniowania przymiotnika i przysłówka, • odróżnia liczebnik główny, porządkowy i zbiorowy, • odróżnia przysówek od wyrażenia przyimkowego, • przekształca zdania na równoważniki zdań i równoważniki na zdania, • przekształca zdania pojedyncze na złożone i zdania złożone na pojedyncze, • wskazuje związki poboczne w zdaniu pojedynczym, • rozpoznaje przydawkę i okolicznik, • poprawnie stawia przecinek w zdaniu pojedynczym, • poprawnie wskazuje wyrazy służące zespoleniu zdań składowych (spójniki współrzędności) oraz wie, że zdania można łączyć spójnikowo i bezspójnikowo, • rozumie problematykę przeczytanych lektur, • recytuje wiersz/fragment prozy, dbając o interpretację głosową, • rozpoznaje w tekście informacje wyrażone pośrednio, • zna zasady etykiety językowej, • rozpoznaje perswazję, • stara się uzasadniać własne opinie.
<p style="text-align: center;">dostateczna</p> <p style="text-align: center;">poziom podstawowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • popełnia w wypowiedzi ustnej lub pisemnej błędy językowe, które jednak nie wpływają na jej zrozumienie, • odróżnia oficjalną sytuację komunikacyjną od nieoficjalnej, • wskazuje wyrazy i wyrażenia charakterystyczne dla języka mówionego, • rozpoznaje wyrazy neutralne i nacechowane emocjonalnie,

- jest świadom znaczenia niewerbalnych środków komunikacji,
- rozpoznaje tekst informacyjny i reklamowy,
- rozumie relacje między częściami wypowiedzi,
- odróżnia tekst dramatu od tekstów prozatorskich i poetyckich,
- wskazuje strofę, wers, refren, rym,
- rozumie pojęcie *wątek*,
- posługuje się pojęciami związanymi z przedstawieniem teatralnym,
- odróżnia dialog od monologu,
- rozpoznaje mit, legendę, przypowieść, opowiadanie,
- wskazuje podstawowe cechy komiksu,
- opisuje bohaterów tekstu,
- rozpoznaje notatkę z lektury,
- rozpoznaje formę i strukturę sprawozdania,
- identyfikuje tekst reklamowy,
- formułuje życzenia, gratulacje,
- redaguje zrozumiałe ogłoszenie, zaproszenie, przepis, instrukcję, zawiadomienie, podziękowanie,
- opisuje krajobraz, podając najważniejsze jego cechy,
- redaguje proste opowiadanie odtwórcze i twórcze,
- rozumie zasady spójności semantycznej tekstu,
- wskazuje najważniejsze wydarzenia w utworze, wskazuje ich wzajemną zależność,
- łączy pary antonimów,
- rozpoznaje w tekście związki frazeologiczne, powiedzenia, przysłowia,
- posługuje się słownikiem wyrazów obcych, słownikiem wyrazów bliskoznacznymi i słownikiem frazeologicznym,
- wskazuje i tworzy epitety i porównania,
- rozumie pojęcia: przenośnia, wyraz dźwiękonaśladowczy,
- redaguje odtwórczy plan ramowy,
- zna zasady dotyczące pisowni *ó-u*, *ź-rz*, *h-ch*,
- zna zasady dotyczące pisowni wielkiej i małej litery w nazwach własnych i pospolitych,
- zna zasady dotyczące pisowni *nie* z rzeczownikami, przymiotnikami, przysłówkami i czasownikami,
- dzieli wyraz na głoski, wymienia dwuznaki,
- poprawnie akcentuje wyrazy na drugą sylabę od końca,
- gromadzi wyrazy pokrewne,
- określa czas, osobę i liczbę czasownika,
- odmienia rzeczownik przez przypadki i liczby,
- odmienia liczebnik przez przypadki,
- stopniuje przymiotniki i przysłówki,
- wie, jaka jest funkcja zaimków,
- odróżnia wypowiedzenia: oznajmujące, rozkazujące, pytające i wykrzyknikowe,
- odróżnia zdanie od równoważnika zdania,
- wskazuje podmiot i orzeczenie,
- odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od rozwiniętego,
- wskazuje związek główny w zdaniu,
- odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego,
- wskazuje wyrazy służące zespoleniu zdań składowych (spójniki współrzędności) oraz wie, że zdania można łączyć spójnikowo i bezspójnikowo,
- czyta lektury obowiązkowe,

	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, czym jest etykieta językowa, • wyszukuje w tekście potrzebne informacje wyrażone wprost.
<p>dopuszczająca</p> <p>poziom konieczny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia nadawca i odbiorca, • odróżnia tekst prozatorski od poetyckiego, • rozpoznaje przepis, ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie, instrukcję, dedykację, podziękowanie, życzenia, dedykację, sprawozdanie, • wskazuje autora i bohaterów tekstu, • identyfikuje wydarzenia fikcyjne – fantastyczne i realistyczne, • rozumie, czym jest morał, • wskazuje akapit, • wskazuje strofę, wers, • przedstawia pisemnie przebieg wydarzeń w utworze literackim, • opisuje przedmiot i postać, podając najważniejsze cechy, • rozpoznaje, porządkuje plan ramowy tekstu, • odróżnia opowiadanie od opisu, • rozpoznaje formę pamiętnika/dziennika, listu, • zna alfabet polski, szereguje wyrazy w kolejności alfabetycznej, • posługuje się słownikiem ortograficznym i słownikiem języka polskiego, • dzieli wyraz na sylaby, odróżnia spółgłoski od samogłosek, • rozpoznaje czasownik, odróżnia bezokolicznik od formy osobowej, • rozpoznaje rzeczownik, przymiotnik, liczebnik, • rozpoznaje zaimki w zdaniach, • zamyka wypowiedzenia odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi, • wskazuje wyrazy służące zespoleniu zdań składowych (spójniki współrzędności), • wskazuje typy wypowiedzeń, • zna treść omawianych lektur obowiązkowych, • wygłasza z pamięci wiersz/fragment prozy, • rozumie tekst odczytywany głośno lub cicho.

Wymagania edukacyjne
z języka polskiego
w klasie szóstej szkoły podstawowej

Ocena	Uczeń:
<p>celująca</p> <p>poziom wykraczający</p>	<ul style="list-style-type: none"> • osiąga znaczące sukcesy w szkolnych i pozaszkolnych konkursach polonistycznych, • wykonuje zadania dodatkowe, wykraczające poza tematykę omawianą podczas zajęć, • czyta, prezentuje i omawia wybrane w porozumieniu z nauczycielem lektury dodatkowe, • przedstawia sylwetkę wybranego pisarza, • tworzy teksty o charakterze metaforycznym, • używa w swoich wypowiedziach związków frazeologicznych stałych, przysłów i powiedzeń wykraczających poza omawianą tematykę, • omawia kontekst historyczny dzieł literackich i innych tekstów kultury, • opracowuje zagadnienia historyczne i kulturowe związane z omawianymi tekstami oraz pre-

	<p>zentuje je na forum klasy,</p> <ul style="list-style-type: none"> • bierze czynny udział w lekcji, • w wypowiedziach pisemnych i ustnych sporadycznie popełnia błędy językowe, • dostosowuje swoją wypowiedź do oficjalnej lub nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej, • rozpoznaje intencję nadawcy wypowiedzi, • podejmuje próbę stosowania argumentów odnoszących się do faktów i logiki oraz odwołujących się do emocji, • świadomie stosuje różne typy notatek, • wymienia polskich noblistów w dziedzinie literatury, • wymienia cechy rodzajów literackich, • wskazuje cechy bajki, fraszki, baśni, mitu, legendy, przypowieści, noweli, • wskazuje cechy reklamy, • objaśnia znaczenie przenośni, podaje własne przykłady, • w utworze literackim wskazuje wątki poboczne, • redaguje przepis, ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie, instrukcję zawierające wszystkie niezbędne informacje, • redaguje kartkę z pamiętnika/dziennika, list prywatny i oficjalny, podanie poprawnie pod względem formy i treści, • redaguje oryginalne opowiadanie twórcze, poprawnie zamieszczając w nim dialog i opis przeżyć wewnętrznych, • opisuje postać, przedmiot, krajobraz w sposób barwny i bogaty, • wskazuje informacje zawarte w słowniku wyrazów bliskoznacznych, słowniku frazeologicznym, słowniku poprawnej polszczyzny, • zna związki frazeologiczne stałe, powiedzenia i przysłowia, związane z omawianą tematyką, • poprawnie zapisuje nosowość w wyrazach obcych i rodzimych, • poprawnie akcentuje czasowniki w czasie przeszłym i trybie przypuszczającym, • wskazuje oboczności w wyrazie pochodnym i podstawie słowotwórczej, • wskazuje w wyrazach pochodnych przyrostki i przedrostki, • odróżnia skróty od skrótowców, • poprawnie zapisuje <i>nie</i> z przymiotnikami i przysłówkami, w zależności od stopnia, • poprawnie zapisuje <i>nie</i> z przysłówkami nieodprzymiotnikowymi, • dzieli zaimki ze względu na znaczenie, • przedstawia zdanie pojedyncze za pomocą schematu graficznego, • odróżnia zdania podrzędne od współrzędnych, • przedstawia zdanie złożone współrzędnie oraz proste zdanie złożone podrzędnie za pomocą schematu graficznego, • wydziela wtrącenia przecinkami, • dyskutuje na temat zagadnień poruszanych w lekturach, • uzasadnia własne opinie, • dyskutuje na temat wartości pozytywnych oraz ich przeciwieństw wpisanych w teksty kultury (np. praca, miłość, człowieczeństwo, bogactwo).
<p>bardzo dobra</p> <p>poziom</p> <p>dopełniający</p>	
<p>dobra</p> <p>poziom</p> <p>rozszerzający</p>	<ul style="list-style-type: none"> • w wypowiedziach pisemnych i ustnych popełnia nieliczne błędy językowe, • wskazuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi, • krótko prezentuje sylwetki najważniejszych pisarzy polskich (np. Jan Kochanowski, Adam Mickiewicz, Henryk Sienkiewicz, Wisława Szymborska, Tadeusz Różewicz, Czesław Miłosz, Zbigniew Herbert), • krótko omawia proces powstania filmu, • nazywa rodzaje literackie, • przypisuje utwór literacki do właściwego rodzaju,

	<ul style="list-style-type: none"> • klasyfikuje utwory epickie ze względu na stosunek czasu życia autora do czasu przedstawionego, • podaje cechy literatury fantastyki i literatury fantastycznonaukowej, • wskazuje elementy świata przedstawionego w utworze literackim, • posługuje się pojęciami fikcja, fantastyka, realizm, • wskazuje przesłanie utworu, • wskazuje wątek główny utworu, • wskazuje przenośnie i podejmuje próby objaśnienia ich znaczenia, • poprawnie zapisuje dialog, • rozpoznaje argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji, • redaguje poprawny kompozycyjnie opis przedmiotu, postaci, miejsca, krajobrazu, • redaguje plan ramowy i szczegółowy, • redaguje sprawozdanie, list oficjalny, podanie, streszczenie, • stosuje różne typy notatek, • w wypowiedzi umieszcza opis przeżyć wewnętrznych, • wyjaśnia pisownię wyrazów, przywołując poznane zasady ortograficzne, • wskazuje informacje zawarte w słowniku ortograficznym, słowniku języka polskiego, słowniku wyrazów obcych, • dzieli głoski na: miękkie twarde, ustne i nosowe, dźwięczne i bezdźwięczne, • poprawnie akcentuje wyrazy pochodzenia obcego zakończone na -ika, -yka, • określa stronę czasownika, • przy odmianie rzeczownika przez przypadki i liczby wskazuje oboczności w obrębie tematów, • rozpoznaje rzeczowniki o nietypowej odmianie, poprawnie je odmienia, • odmienia przymiotnik przez przypadki, liczby i rodzaje, • zna i stosuje trzy typy stopniowania przymiotnika i przysłówka, • odróżnia liczebnik główny, porządkowy i zbiorowy, • poprawnie odmienia liczebnik zbiorowy, • dzieli zaimki ze względu na zastępowaną część mowy, • przekształca zdania pojedyncze na złożone i zdania złożone na pojedyncze, • wskazuje związki poboczne w zdaniu pojedynczym, • rozpoznaje orzeczenie imienne w zdaniu, • rozpoznaje przydawkę, okolicznik, dopełnienie, • zna spójniki łączące zdania współrzędne oraz podrzędne, • określa relacje między wypowiedziami składowymi w zdaniu złożonym, • poprawnie stawia przecinek w zdaniu pojedynczym i złożonym, • rozumie problematykę przeczytanych lektur, • recytuje wiersz/fragment prozy, dbając o interpretację głosową, • stara się uzasadniać własne opinie.
<p style="text-align: center;">dostateczna</p> <p style="text-align: center;">poziom</p> <p style="text-align: center;">podstawowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • popełnia w wypowiedzi ustnej lub pisemnej błędy językowe, które jednak nie wpływają na jej zrozumienie, • odróżnia sytuację komunikacyjną oficjalną od nieoficjalnej, • podaje przykłady właściwych zachowań w różnych sytuacjach komunikacyjnych (np. etykieta), • wskazuje strofę, wers, refren, rym, • rozumie pojęcie <i>wątek</i>, • posługuje się podstawowymi pojęciami związanymi z przedstawieniem teatralnym oraz tworzywem filmowym, • podaje podstawowe cechy komiksu, • rozpoznaje mit, legendę, bajkę, przypowieść, • rozpoznaje różne typy notatek,

	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje formę i strukturę sprawozdania, listu oficjalnego, podania, • identyfikuje tekst reklamowy, • formułuje życzenia, gratulacje, przeprosiny, prośbę, podziękowanie, • redaguje zrozumiałe ogłoszenie, zaproszenie, przepis, instrukcję, zawiadomienie, • opisuje krajobraz, podając najważniejsze jego cechy, • redaguje opowiadanie odtwórcze i twórcze, • wskazuje najważniejsze wydarzenia w utworze, • podaje antonimy, • podaje synonimy, • rozpoznaje w tekście związki frazeologiczne, powiedzenia, przysłowia, • posługuje się słownikiem wyrazów obcych, słownikiem wyrazów bliskoznacznymi i słownikiem frazeologicznym, • wskazuje i tworzy epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, • rozumie, czym jest przenośnia, • stosuje akapity w swoich wypowiedziach pisemnych, • redaguje odtwórczy plan ramowy, • zna zasady dotyczące pisowni <i>ó-u, ż-rz, h-ch</i>, • zna zasady dotyczące pisowni wielkiej i małej litery w nazwach własnych i pospolitych, • zna zasady dotyczące pisowni <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, przysłówkami i czasownikami • poprawnie akcentuje wyrazy na drugą sylabę od końca, • gromadzi wyrazy pokrewne, • w parze wyrazów wskazuje wyraz podstawowy i pochodny, • rozwija i tworzy podstawowe skróty, • rozpoznaje nieosobowe formy czasownika, • określa tryb, czas, osobę, liczbę, rodzaj i aspekt czasownika, • odmienia rzeczownik i przymiotnik przez przypadki i liczby, • odmienia liczebnik przez przypadki, • odróżnia przysłówki od wyrażenia przyimkowego, • stopniuje przymiotniki i przysłówki, • wie, jaka jest funkcja zaimków, • podaje przykłady spójników i przyimków, • przekształca zdania na równoważniki zdań i równoważniki na zdania, • wskazuje podmiot i orzeczenie, • odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od rozwiniętego, • wskazuje związek główny w zdaniu, • odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego, • czyta lektury, • wnioskuje na podstawie informacji zawartych w tekście.
<p>dopuszczająca</p> <p>poziom</p> <p>konieczny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia nadawca i odbiorca, • odróżnia tekst prozatorski od poetyckiego i dramatycznego, • klasyfikuje utwory epickie ze względu na ich tematykę (np. obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy), • wskazuje autora i bohaterów tekstu, • identyfikuje wydarzenia fikcyjne – fantastyczne i realistyczne, • rozpoznaje komiks, • rozumie, czym jest morał, • rozpoznaje przepis, ogłoszenie, zaproszenie, podziękowanie, życzenia, instrukcję, sprawozdanie,

	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje akapit, • wskazuje strofę, wers, • rozpoznaje epitety i porównania, • rozpoznaje elementy opisu przeżyć wewnętrznych w utworze, • przedstawia pisemnie przebieg wydarzeń, • opisuje przedmiot i postać, podając najważniejsze cechy, • rozpoznaje, porządkuje plan ramowy tekstu, • odróżnia opowiadanie od opisu, • rozpoznaje formę pamiętnika/dziennika, listu, • zna alfabet polski, szereguje wyrazy w kolejności alfabetycznej, • posługuje się słownikiem ortograficznym i słownikiem języka polskiego, • dzieli wyraz na sylaby, odróżnia spółgłoski od samogłosek, • rozpoznaje czasownik, odróżnia bezokolicznik od formy osobowej, • rozpoznaje rzeczownik, przymiotnik, liczebnik, przysłówki, • rozpoznaje zaimki, • zamyka wypowiedzenia odpowiednim znakiem interpunkcyjnym, • odróżnia wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące, pytające i wykrzyknikowe, • odróżnia zdanie od równoważnika zdania, • zna treść omawianych lektur, • wygłasza z pamięci wiersz/fragment prozy, • rozumie tekst odczytywany głośno lub cicho, • wyszukuje w tekście potrzebne informacje wyrażone wprost.
--	---

Wymagania edukacyjne
z języka polskiego
w klasie siódmej szkoły podstawowej

Ocena	Uczeń:
<p style="text-align: center;">celująca</p> <p style="text-align: center;">poziom</p> <p style="text-align: center;">wykraczający</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● osiąga znaczące sukcesy w szkolnych i pozaszkolnych konkursach polonistycznych, ● wykonuje zadania dodatkowe, wykraczające poza tematykę omawianą podczas zajęć, ● czyta, prezentuje i omawia wybrane w porozumieniu z nauczycielem lektury dodatkowe, ● przedstawia sylwetkę wybranego pisarza, ● tworzy teksty o charakterze metaforycznym, ● używa w swoich wypowiedziach związków frazeologicznych stałych, przysłów i powiedzeń wykraczających poza omawianą tematykę, ● omawia kontekst historyczny, biograficzny, literacki, kulturowy dzieł literackich i innych tekstów kultury, ● opracowuje zagadnienia historyczne i kulturowe związane z omawianymi tekstami oraz prezentuje je na forum klasy, ● wskazuje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych,
bardzo dobra	<ul style="list-style-type: none"> ● bierze czynny udział w lekcji, ● wskazuje różnice między literaturą piękną a literaturą popularnonaukową, publicystyką oraz

<p style="text-align: center;">poziom dopełniający</p>	<p>omawia funkcje tych rodzajów piśmiennictwa,</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rozpoznaje felieton i podaje jego najważniejsze cechy, ● w wypowiedziach pisemnych i ustnych sporadycznie popełnia błędy językowe, ● rozpoznaje intencję nadawcy wypowiedzi, ● podejmuje próbę stosowania argumentów odnoszących się do faktów i logiki oraz odwołujących się do emocji, ● wymienia polskich noblistów w dziedzinie literatury, ● wymienia cechy charakterystyczne rodzajów literackich, ● wskazuje cechy bajki, fraszki, przypowieści, noweli, pieśni, trenu, tragedii, komedii, ● posługuje się najważniejszymi pojęciami związanymi z dramatem antycznym, ● wskazuje cechy reklamy, ● omawia znaczenia symboliczne i alegoryczne w utworach, ● redaguje przepis, ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie, instrukcję zawierające wszystkie niezbędne informacje, ● redaguje kartkę z pamiętnika/dziennika, list prywatny i oficjalny, podanie poprawnie pod względem formy i treści, ● redaguje oryginalne opowiadanie twórcze, poprawnie zamieszczając w nim dialog i opis przeżyć wewnętrznych, ● opisuje postać, przedmiot, krajobraz w sposób barwny i bogaty, ● redaguje rozprawkę z hipotezą, ● opisuje i interpretuje dzieło sztuki (obraz, rzeźbę), ● zna związki frazeologiczne stałe, powiedzenia i przysłowia, związane z omawianą tematyką, ● poprawnie zapisuje nosowość w wyrazach obcych i rodzimych, ● poprawnie akcentuje czasowniki w czasie przeszłym i trybie przypuszczającym, ● wskazuje oboczności w wyrazie pochodnym i podstawie słowotwórczej, ● omawia różne kategorie słowotwórcze, ● porządkuje rodzinę wyrazów, ● wskazuje oboczności w obrębie rdzenia słowotwórczego, ● omawia budowę wyrazów złożonych (zrosty, złożenia), ● odróżnia skróty od skrótowców, ● omawia zależność między treścią i zakresem znaczeniowym wyrazu, ● zna zasady wzbogacania słownictwa, ● dzieli zaimki ze względu na znaczenie, ● przedstawia zdanie pojedyncze za pomocą schematu graficznego, ● odróżnia zdania podrzędne od współrzędnych, ● przedstawia zdanie złożone współrzędnie oraz proste zdanie złożone podrzędnie za pomocą schematu graficznego, ● wydziela wtrącenia przecinkami, ● dyskutuje na temat problematyki omawianych lektur,
<p style="text-align: center;">dobra poziom rozszerzający</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● w wypowiedziach pisemnych i ustnych popełnia nieliczne błędy językowe, ● dostosowuje swoją wypowiedź do oficjalnej lub nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej, ● krótko prezentuje sylwetki najważniejszych pisarzy polskich (np. Jan Kochanowski, Ignacy Krasicki, Adam Mickiewicz, Henryk Sienkiewicz, Juliusz Słowacki, Wisława Szymborska, Tadeusz Różewicz), ● wskazuje różnice między literaturą piękną a literaturą popularnonaukową, publicystyką, ● podaje cechy charakteryzujące wywiad i artykuł, ● nazywa rodzaje literackie, ● przypisuje utwór literacki do właściwego rodzaju,

- podaje cechy baśni, mitu, legendy, powieści,
- rozpoznaje pieśń, tren, komedię, tragedię,
- klasyfikuje utwory epickie ze względu na stosunek czasu życia autora do czasu przedstawionego,
- podaje cechy literatury fantastyki i literatury fantastycznonaukowej,
- wskazuje elementy dramatu (akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog),
- omawia rolę *Biblii* jako tekstu kultury,
- rozumie, czym są symbol i alegoria,
- wskazuje przesłanie utworu,
- objaśnia znaczenie przenośni, podaje własne przykłady,
- poprawnie zapisuje dialog,
- rozpoznaje argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji,
- redaguje poprawny kompozycyjnie opis przedmiotu, postaci, miejsca, krajobrazu,
- redaguje plan ramowy i szczegółowy,
- redaguje sprawozdanie, list oficjalny, podanie, streszczenie,
- w wypowiedzi umieszcza opis przeżyć wewnętrznych,
- redaguje wypowiedź, stosując kompozycję i zasady spójności językowej właściwe dla danej formy gatunkowej,
- formułuje tezę lub hipotezę w tekście argumentacyjnym,
- redaguje podanie,
- redaguje recenzję,
- redaguje rozprawkę z tezą,
- opisuje dzieło sztuki (obraz, rzeźbę),
- wykonuje przekształcenia na tekście cudzym,
- omawia typy informacji zawarte w słownikach językowych,
- dzieli głoski na: miękkie twarde, ustne i nosowe, dźwięczne i bezdźwięczne,
- rozumie mechanizm upodobnień fonetycznych (udźwięcznienie, ubezdźwięcznienia, uproszczenie grupy spółgłoskowej),
- poprawnie akcentuje wyrazy pochodzenia obcego zakończone na -ika, -yka,
- przedstawia funkcje neologizmów, kolokwializmów i eufemizmów,
- rozpoznaje homonimy i wyrazy wieloznaczne,
- wymienia i krótko omawia regionalne odmiany polszczyzny,
- krótko omawia środowiskowe odmiany polszczyzny,
- rozróżnia treść i zakres wyrazu,
- określa typ formantu w wyrazie pochodnym,
- rozumie funkcję formantu w nadawaniu znaczeń (kategorie słowotwórcze),
- wskazuje rdzeń słowotwórczy,
- zna zasady tworzenia wyrazów złożonych,
- określa stronę czasownika,
- klasyfikuje imiesłowy,
- przy odmianie rzeczownika przez przypadki i liczby wskazuje oboczności w obrębie tematów,
- rozpoznaje rzeczowniki o nietypowej odmianie, poprawnie je odmienia,
- odmienia przymiotnik przez przypadki, liczby i rodzaje,
- zna i stosuje trzy typy stopniowania przymiotnika i przysłówka,
- odróżnia liczebnik główny, porządkowy i zbiorowy,
- poprawnie odmienia liczebnik zbiorowy,
- dzieli zaimki ze względu na zastępowaną część mowy,
- przekształca zdania pojedyncze na złożone i zdania złożone na pojedyncze,

	<ul style="list-style-type: none"> ● wskazuje związki poboczne w zdaniu pojedynczym, ● rozpoznaje orzeczenie imienne w zdaniu, ● zna spójniki łączące zdania współrzędne oraz podrzędne, ● określa relacje między wypowiedziami składowymi w zdaniu złożonym, ● poprawnie stawia przecinek w zdaniu pojedynczym i złożonym, ● odróżnia mowę niezależną i zależną, ● wydziela przecinkiem imiesłowowy równoważnik zdania, ● omawia problematykę przeczytanych lektur, ● recytuje wiersz/fragment prozy, dbając o interpretację głosową, ● rzeczowo uzasadnia swoje zdanie,
<p>dostateczna</p> <p>poziom</p> <p>podstawowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● popełnia w wypowiedzi ustnej lub pisemnej błędy językowe, które jednak nie wpływają na jej zrozumienie, ● wskazuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi, ● świadomie stosuje różne typy notatek, ● posługuje się podstawowymi pojęciami związanymi z twórczym filmowym i teatralnym, ● rozumie pojęcie <i>wątek</i>, wskazuje w utworze wątek główny i wątki poboczne, ● wskazuje elementy świata przedstawionego w utworze literackim, ● posługuje się pojęciami fikcja, fantastyka, realizm, ● rozpoznaje mit, legendę, bajkę, przypowieść, ● rozumie rolę <i>Biblii</i> jako tekstu kultury, ● dostrzega różnice między literaturą piękną a literaturą popularnonaukową, publicystyką, ● rozpoznaje wywiad i artykuł, ● rozpoznaje formę i strukturę sprawozdania, listu oficjalnego, podania, ● identyfikuje tekst reklamowy, ● stosuje różne typy notatek, ● formułuje życzenia, gratulacje, przeprosiny, prośbę, podziękowanie, ● redaguje zrozumiałe ogłoszenie, zaproszenie, przepis, instrukcję, zawiadomienie, ● opisuje krajobraz, podając najważniejsze jego cechy, ● redaguje opowiadanie odtwórcze i twórcze, ● odróżnia argument od przykładu, ● redaguje plan kompozycyjny własnej wypowiedzi, ● redaguje wywiad, ● redaguje tekst argumentacyjny, ● podejmuje próbę opisu dzieła sztuki (obrazu, rzeźby), ● formułuje pytania do tekstu, ● podaje antonimy, ● podaje synonimy, ● rozpoznaje archaizmy, ● rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone, ● rozumie pojęcia <i>gwara, dialekt</i>, ● rozpoznaje w tekście związki frazeologiczne, powiedzenia, przysłowia, ● posługuje się słownikami językowymi, ● wskazuje i tworzy epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, ● rozumie, czym jest przerośnięta, ● stosuje akapity w swoich wypowiedziach pisemnych, ● zna zasady dotyczące pisowni <i>nie</i> z różnymi częściami mowy, ● wyjaśnia pisownię wyrazów, przywołując poznane zasady ortograficzne, ● wskazuje informacje zawarte w słowniku ortograficznym, słowniku języka polskiego, słowniku

	<p>wyrazów obcych,</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rozumie różnice między mową a pismem, ● poprawnie akcentuje wyrazy na drugą sylabę od końca, ● gromadzi wyrazy pokrewne, ● w parze wyrazów wskazuje wyraz podstawowy i pochodny, ● rozpoznaje neologizmy, kolokwializmy i eufemizmy, ● rozwija i tworzy podstawowe skróty, ● rozpoznaje niesobowe formy czasownika (bezokolicznik, forma zakończona na -no, -to), ● rozpoznaje imiesłowy, ● określa tryb, czas, osobę, liczbę, rodzaj i aspekt czasownika, ● odmienia rzeczownik i przymiotnik przez przypadki i liczby, ● odmienia liczebnik przez przypadki, ● odróżnia przysłówki od wyrażenia przyimkowego, ● stopniuje przymiotniki i przysłówki, ● wie, jaka jest funkcja zaimków, ● podaje przykłady spójników i przyimków, ● przekształca zdania na równoważniki zdań i równoważniki na zdania, ● odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od rozwiniętego, ● odróżnia zdanie pojedyncze, złożone, wielokrotnie złożone, ● wskazuje związek główny w zdaniu, ● rozpoznaje przydawkę, okolicznik, dopełnienie, ● czyta lektury, ● zna problematykę omawianych lektur, ● wnioskuje na podstawie informacji zawartych w tekście,
<p>dopuszczająca</p> <p>poziom</p> <p>konieczny</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● odróżnia sytuację komunikacyjną oficjalną od nieoficjalnej, ● podaje przykłady właściwych zachowań w różnych sytuacjach komunikacyjnych (np. etykieta), ● rozumie pojęcia nadawca i odbiorca, ● odróżnia tekst prozatorski od poetyckiego i dramatycznego, ● klasyfikuje utwory epickie ze względu na ich tematykę (np. obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy), ● wskazuje autora i bohaterów tekstu, ● identyfikuje wydarzenia fikcyjne – fantastyczne i realistyczne, ● rozpoznaje komiks i podaje jego podstawowe cechy, ● rozumie, czym jest morał, ● rozpoznaje przepis, ogłoszenie, zaproszenie, podziękowanie, życzenia, instrukcję, dedykację, sprawozdanie, opis, opowiadanie, dialog, ● wskazuje akapit, ● wskazuje strofę, wers, refren, rym, ● rozpoznaje epitety i porównania, ● rozpoznaje różne typy notatek, ● rozpoznaje elementy opisu przeżyć wewnętrznych w utworze, ● wskazuje najważniejsze wydarzenia w utworze, ● przedstawia pisemnie przebieg wydarzeń, ● opisuje przedmiot i postać, podając najważniejsze cechy, ● rozpoznaje, porządkuje plan ramowy tekstu, ● odróżnia opowiadanie od opisu,

	<ul style="list-style-type: none"> ● rozpoznaje formę pamiętnika/dziennika, listu, ● formułuje proste pytania do tekstu, ● zna alfabet polski, szereguje wyrazy w kolejności alfabetycznej, ● posługuje się słownikiem ortograficznym i słownikiem języka polskiego, ● dzieli wyraz na sylaby, odróżnia spółgłoski od samogłosek, ● dostrzega różnicę między mową i pismem, ● rozpoznaje czasownik, odróżnia bezokolicznik od formy osobowej, ● rozpoznaje rzeczownik, przymiotnik, liczebnik, przysłówki, ● rozpoznaje zaimki, ● zna najważniejsze zasady dotyczące pisowni <i>ó-u, ż-rz, h-ch</i>, ● zna najważniejsze zasady dotyczące pisowni wielkiej i małej litery w nazwach własnych i pospolitych, ● zamyka wypowiedzenia odpowiednim znakiem interpunkcyjnym, ● odróżnia wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące, pytające i wykrzyknikowe, ● wskazuje podmiot i orzeczenie, ● odróżnia zdanie od równoważnika zdania, ● odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego, ● zna treść omawianych lektur, ● wygłasza z pamięci wiersz/fragment prozy, ● rozumie tekst odczytywany głośno lub cicho, ● wyszukuje w tekście potrzebne informacje wyrażone wprost.
--	---

**Wymagania edukacyjne
z języka polskiego
w klasie ósmej szkoły podstawowej**

Ocena	Uczeń:
celująca poziom wykraczający	<ul style="list-style-type: none"> ● osiąga znaczące sukcesy w szkolnych i pozaszkolnych konkursach polonistycznych, ● wykonuje zadania dodatkowe, wykraczające poza tematykę omawianą podczas zajęć, ● czyta, prezentuje i omawia wybrane w porozumieniu z nauczycielem lektury dodatkowe, ● przedstawia sylwetkę wybranego pisarza, ● tworzy teksty o charakterze metaforycznym, ● używa w swoich wypowiedziach związków frazeologicznych stałych, przysłów i powiedzeń wykraczających poza omawianą tematykę, ● omawia kontekst historyczny, biograficzny, literacki, kulturowy dzieł literackich i innych tekstów kultury, ● opracowuje zagadnienia historyczne i kulturowe związane z omawianymi tekstami oraz prezentuje je na forum klasy, ● wskazuje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych,

<p>bardzo dobra</p> <p>poziom</p> <p>dopełniający</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● bierze czynny udział w lekcji, ● wskazuje różnice między literaturą piękną a literaturą popularnonaukową, publicystyką oraz omawia funkcje tych rodzajów piśmiennictwa, ● rozpoznaje felieton i podaje jego najważniejsze cechy, ● w wypowiedziach pisemnych i ustnych sporadycznie popełnia błędy językowe, ● rozpoznaje intencję nadawcy wypowiedzi, ● podejmuje próbę stosowania argumentów odnoszących się do faktów i logiki oraz odwołujących się do emocji, ● wymienia polskich noblistów w dziedzinie literatury, ● wymienia cechy charakterystyczne rodzajów literackich, ● wskazuje cechy bajki, fraszki, przypowieści, noweli, pieśni, trenu, tragedii, komedii, ● posługuje się najważniejszymi pojęciami związanymi z dramatem antycznym, ● wskazuje cechy reklamy, ● omawia znaczenia symboliczne i alegoryczne w utworach, ● redaguje przepis, ogłoszenie, zaproszenie, zawiadomienie, instrukcję zawierające wszystkie niezbędne informacje, ● redaguje kartkę z pamiętnika/dziennika, list prywatny i oficjalny, podanie poprawnie pod względem formy i treści, ● redaguje oryginalne opowiadanie twórcze, poprawnie zamieszczając w nim dialog i opis przeżyć wewnętrznych, ● opisuje postać, przedmiot, krajobraz w sposób barwny i bogaty, ● redaguje rozprawkę z hipotezą, ● opisuje i interpretuje dzieło sztuki (obraz, rzeźbę), ● zna związki frazeologiczne stałe, powiedzenia i przysłowia, związane z omawianą tematyką, ● poprawnie zapisuje nosowość w wyrazach obcych i rodzimych, ● poprawnie akcentuje czasowniki w czasie przeszłym i trybie przypuszczającym, ● wskazuje oboczności w wyrazie pochodnym i podstawie słowotwórczej, ● omawia różne kategorie słowotwórcze, ● porządkuje rodzinę wyrazów, ● wskazuje oboczności w obrębie rdzenia słowotwórczego, ● omawia budowę wyrazów złożonych (zrosty, złożenia), ● odróżnia skróty od skrótowców, ● omawia zależność między treścią i zakresem znaczeniowym wyrazu, ● zna zasady wzbogacania słownictwa, ● dzieli zaimki ze względu na znaczenie, ● przedstawia zdanie pojedyncze za pomocą schematu graficznego, ● odróżnia zdania podrzędne od współrzędnych, ● przedstawia zdanie złożone współrzędnie oraz proste zdanie złożone podrzędnie za pomocą schematu graficznego, ● wydziela wtrącenia przecinkami, ● dyskutuje na temat problematyki omawianych lektur,
<p>dobra</p> <p>poziom</p> <p>rozszerzający</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● w wypowiedziach pisemnych i ustnych popełnia nieliczne błędy językowe, ● dostosowuje swoją wypowiedź do oficjalnej lub nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej, ● krótko prezentuje sylwetki najważniejszych pisarzy polskich (np. Jan Kochanowski, Ignacy Krasicki, Adam Mickiewicz, Henryk Sienkiewicz, Juliusz Słowacki, Wisława Szymborska, Tadeusz Różewicz), ● wskazuje różnice między literaturą piękną a literaturą popularnonaukową, publicystyką, ● podaje cechy charakteryzujące wywiad i artykuł,

- nazywa rodzaje literackie,
- przypisuje utwór literacki do właściwego rodzaju,
- podaje cechy baśni, mitu, legendy, powieści,
- rozpoznaje pieśń, tren, komedię, tragedię,
- klasyfikuje utwory epickie ze względu na stosunek czasu życia autora do czasu przedstawionego,
- podaje cechy literatury fantasy i literatury fantastycznonaukowej,
- wskazuje elementy dramatu (akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog),
- omawia rolę *Biblii* jako tekstu kultury,
- rozumie, czym są symbol i alegoria,
- wskazuje przesłanie utworu,
- objaśnia znaczenie przenośni, podaje własne przykłady,
- poprawnie zapisuje dialog,
- rozpoznaje argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji,
- redaguje poprawny kompozycyjnie opis przedmiotu, postaci, miejsca, krajobrazu,
- redaguje plan ramowy i szczegółowy,
- redaguje sprawozdanie, list oficjalny, podanie, streszczenie,
- w wypowiedzi umieszcza opis przeżyć wewnętrznych,
- redaguje wypowiedź, stosując kompozycję i zasady spójności językowej właściwe dla danej formy gatunkowej,
- formułuje tezę lub hipotezę w tekście argumentacyjnym,
- redaguje podanie,
- redaguje recenzję,
- redaguje rozprawkę z tezą,
- opisuje dzieło sztuki (obraz, rzeźbę),
- wykonuje przekształcenia na tekście cudzym,
- omawia typy informacji zawarte w słownikach językowych,
- dzieli głoski na: miękkie twarde, ustne i nosowe, dźwięczne i bezdźwięczne,
- rozumie mechanizm upodobień fonetycznych (udźwięcznienie, ubezdźwięcznienia, uproszczenie grupy spółgłoskowej),
- poprawnie akcentuje wyrazy pochodzenia obcego zakończone na -ika, -yka,
- przedstawia funkcje neologizmów, kolokwializmów i eufemizmów,
- rozpoznaje homonimy i wyrazy wieloznaczne,
- wymienia i krótko omawia regionalne odmiany polszczyzny,
- krótko omawia środowiskowe odmiany polszczyzny,
- rozróżnia treść i zakres wyrazu,
- określa typ formantu w wyrazie pochodnym,
- rozumie funkcję formantu w nadawaniu znaczeń (kategorie słowotwórcze),
- wskazuje rdzeń słowotwórczy,
- zna zasady tworzenia wyrazów złożonych,
- określa stronę czasownika,
- klasyfikuje imiesłowy,
- przy odmianie rzeczownika przez przypadki i liczby wskazuje oboczności w obrębie tematów,
- rozpoznaje rzeczowniki o nietypowej odmianie, poprawnie je odmienia,
- odmienia przymiotnik przez przypadki, liczby i rodzaje,
- zna i stosuje trzy typy stopniowania przymiotnika i przysłówka,
- odróżnia liczebnik główny, porządkowy i zbiorowy,
- poprawnie odmienia liczebnik zbiorowy,

	<ul style="list-style-type: none"> ● dzieli zaimki ze względu na zastępowaną część mowy, ● przekształca zdania pojedyncze na złożone i zdania złożone na pojedyncze, ● wskazuje związki poboczne w zdaniu pojedynczym, ● rozpoznaje orzeczenie imienne w zdaniu, ● zna spójniki łączące zdania współrzędne oraz podrzędne, ● określa relacje między wypowiedziami składowymi w zdaniu złożonym, ● poprawnie stawia przecinek w zdaniu pojedynczym i złożonym, ● odróżnia mowę niezależną i zależną, ● wydziela przecinkiem imiesłowowy równoważnik zdania, ● omawia problematykę przeczytanych lektur, ● recytuje wiersz/fragment prozy, dbając o interpretację głosową, ● rzeczowo uzasadnia swoje zdanie,
<p>dostateczna</p> <p>poziom</p> <p>podstawowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● popełnia w wypowiedzi ustnej lub pisemnej błędy językowe, które jednak nie wpływają na jej zrozumienie, ● wskazuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi, ● świadomie stosuje różne typy notatek, ● posługuje się podstawowymi pojęciami związanymi z twórczym filmowym i teatralnym, ● rozumie pojęcie <i>wątek</i>, wskazuje w utworze wątek główny i wątki poboczne, ● wskazuje elementy świata przedstawionego w utworze literackim, ● posługuje się pojęciami fikcja, fantastyka, realizm, ● rozpoznaje mit, legendę, bajkę, przypowieść, ● rozumie rolę <i>Biblii</i> jako tekstu kultury, ● dostrzega różnice między literaturą piękną a literaturą popularnonaukową, publicystyką, ● rozpoznaje wywiad i artykuł, ● rozpoznaje formę i strukturę sprawozdania, listu oficjalnego, podania, ● identyfikuje tekst reklamowy, ● stosuje różne typy notatek, ● formułuje życzenia, gratulacje, przeprosiny, prośbę, podziękowanie, ● redaguje zrozumiałe ogłoszenie, zaproszenie, przepis, instrukcję, zawiadomienie, ● opisuje krajobraz, podając najważniejsze jego cechy, ● redaguje opowiadanie odtwórcze i twórcze, ● odróżnia argument od przykładu, ● redaguje plan kompozycyjny własnej wypowiedzi, ● redaguje wywiad, ● redaguje tekst argumentacyjny, ● podejmuje próbę opisu dzieła sztuki (obrazu, rzeźby), ● formułuje pytania do tekstu, ● podaje antonimy, ● podaje synonimy, ● rozpoznaje archaizmy, ● rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone, ● rozumie pojęcia <i>gwara</i>, <i>dialekt</i>, ● rozpoznaje w tekście związki frazeologiczne, powiedzenia, przysłowia, ● posługuje się słownikami językowymi, ● wskazuje i tworzy epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, ● rozumie, czym jest przenośnia, ● stosuje akapity w swoich wypowiedziach pisemnych, ● zna zasady dotyczące pisowni <i>nie</i> z różnymi częściami mowy,

	<ul style="list-style-type: none"> ● wyjaśnia pisownię wyrazów, przywołując poznane zasady ortograficzne, ● wskazuje informacje zawarte w słowniku ortograficznym, słowniku języka polskiego, słowniku wyrazów obcych, ● rozumie różnice między mową a pismem, ● poprawnie akcentuje wyrazy na drugą sylabę od końca, ● gromadzi wyrazy pokrewne, ● w parze wyrazów wskazuje wyraz podstawowy i pochodny, ● rozpoznaje neologizmy, kolokwializmy i eufemizmy, ● rozwija i tworzy podstawowe skróty, ● rozpoznaje niesobowe formy czasownika (bezokolicznik, forma zakończona na -no, -to), ● rozpoznaje imiesłowy, ● określa tryb, czas, osobę, liczbę, rodzaj i aspekt czasownika, ● odmienia rzeczownik i przymiotnik przez przypadki i liczby, ● odmienia liczebnik przez przypadki, ● odróżnia przysłówki od wyrażenia przyimkowego, ● stopniuje przymiotniki i przysłówki, ● wie, jaka jest funkcja zaimków, ● podaje przykłady spójników i przyimków, ● przekształca zdania na równoważniki zdań i równoważniki na zdania, ● odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od rozwiniętego, ● odróżnia zdanie pojedyncze, złożone, wielokrotnie złożone, ● wskazuje związek główny w zdaniu, ● rozpoznaje przydawkę, okolicznik, dopełnienie, ● czyta lektury, ● zna problematykę omawianych lektur, ● wnioskuje na podstawie informacji zawartych w tekście,
<p>dopuszczająca</p> <p>poziom</p> <p>konieczny</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● odróżnia sytuację komunikacyjną oficjalną od nieoficjalnej, ● podaje przykłady właściwych zachowań w różnych sytuacjach komunikacyjnych (np. etykieta), ● rozumie pojęcia nadawca i odbiorca, ● odróżnia tekst prozatorski od poetyckiego i dramatycznego, ● klasyfikuje utwory epickie ze względu na ich tematykę (np. obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy), ● wskazuje autora i bohaterów tekstu, ● identyfikuje wydarzenia fikcyjne – fantastyczne i realistyczne, ● rozpoznaje komiks i podaje jego podstawowe cechy, ● rozumie, czym jest morał, ● rozpoznaje przepis, ogłoszenie, zaproszenie, podziękowanie, życzenia, instrukcję, dedykację, sprawozdanie, opis, opowiadanie, dialog, ● wskazuje akapit, ● wskazuje strofę, wers, refren, rym, ● rozpoznaje epitety i porównania, ● rozpoznaje różne typy notatek, ● rozpoznaje elementy opisu przeżyć wewnętrznych w utworze, ● wskazuje najważniejsze wydarzenia w utworze, ● przedstawia pisemnie przebieg wydarzeń, ● opisuje przedmiot i postać, podając najważniejsze cechy, ● rozpoznaje, porządkuje plan ramowy tekstu,

- odróżnia opowiadanie od opisu,
- rozpoznaje formę pamiętnika/dziennika, listu,
- formułuje proste pytania do tekstu,
- zna alfabet polski, szereguje wyrazy w kolejności alfabetycznej,
- posługuje się słownikiem ortograficznym i słownikiem języka polskiego,
- dzieli wyraz na sylaby, odróżnia spółgłoski od samogłosek,
- dostrzega różnicę między mową i pismem,
- rozpoznaje czasownik, odróżnia bezokolicznik od formy osobowej,
- rozpoznaje rzeczownik, przymiotnik, liczebnik, przysłówki,
- rozpoznaje zaimki,
- zna najważniejsze zasady dotyczące pisowni *ó-u, ż-rz, h-ch*,
- zna najważniejsze zasady dotyczące pisowni wielkiej i małej litery w nazwach własnych i pospolitych,
- zamyka wypowiedzenia odpowiednim znakiem interpunkcyjnym,
- odróżnia wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące, pytające i wykrzyknikowe,
- wskazuje podmiot i orzeczenie,
- odróżnia zdanie od równoważnika zdania,
- odróżnia zdanie pojedyncze od złożonego,
- zna treść omawianych lektur,
- wygłasza z pamięci wiersz/fragment prozy,
- rozumie tekst odczytywany głośno lub cicho,
- wyszukuje w tekście potrzebne informacje wyrażone wprost.

Przedmiotowy regulamin oceniania z języka polskiego

1. Uczeń może jeden raz poprawiać ocenę niedostateczną, dopuszczającą lub dostateczną w formie uzgodnionej z nauczycielem. Obie oceny są brane pod uwagę przy wystawianiu oceny śródrocznej/końcoworocznej. Uczeń może poprawiać ocenę ze sprawdzianu, kartkówki, odpowiedzi ustnej w terminie ustalonym z nauczycielem.

2. W przypadku nieobecności ucznia na sprawdzianie, kartkówce lub nieoddania obowiązkowej pracy uczeń otrzymuje 0, które jest informacją o konieczności uzupełnienia oceny.

3. W przypadku niepojawienia się ucznia w wyznaczonym przez nauczyciela terminie poprawy uczeń będzie poprawiał ocenę w pierwszym terminie, w którym pojawi się w szkole.

4. Za aktywność w czasie lekcji uczeń może otrzymać plus (+), za brak aktywności minus (-). Po zebraniu sześciu plusów uczeń otrzymuje ocenę celującą. Pięć plusów i jeden minus (++++-) to ocena bardzo dobra, cztery plusy i dwa minusy (++++--) ocena dobra, trzy plusy i trzy minusy (+++---) ocena dostateczna, dwa plusy i cztery minusy (++----) ocena dopuszczająca, jeden plus i pięć minusów (+-----) lub sześć minusów to ocena niedostateczna.

5. W każdym półroczu uczeń ma prawo do trzykrotnego zgłoszenia nieprzygotowania do lekcji.

6. Formy sprawdzania osiągnięć: sprawdziany, wypracowania klasowe, odpowiedzi ustne, kartkówki, dyktanda, zadania domowe, prezentacje, projekty, aktywność, zeszyt, recytacja, prace literacko-plastyczne.